

похобаайте
іа востабайте

кайбани
порбите

НА СПОЛОХ!

№ 1

ЛИПЕНЬ

1989

ВИДАННЯ НАРОДНОГО РУХУ УКРАЇНИ В М. ХАРКОВІ

НАС КЛИЧЕ ЧАС

МОЛИТВА

"Доводиться бити НА СПОЛОХ щодня" - так починається стаття В. Леніна "Криза насувається, розруха розростає" / "Правда", №95, липень, 1917р. / Спіралевидний закон розвитку нашого життя, робить ці слова, що були сказані недовзі опісля Лютневої революції, актуальними й нині - в час опісля проголошення перебудовчої революції. Адже неспроможність економіки, невизначений політичний еклектизм, монополізм партії на пресу, моральна пригніченість наводять багатьох на думку, що далі буде ще гірше. Оптимізм за довгі роки експлуатації похук, зчорнів, зійшов на вухналь і, певно, не скоро відродиться. Аналізуючи перебудовчі процеси, -розумієш - народ втомився. Народ вже стільки разів був одурений, що вже не вірить закликам керівної сили, не вірить в якісні зрушення. А прогресивні зрушення - такі є. Це - ніжні паростки демократизації. Паростки волі. Не фальшивої, лицемірної, під прапором якої жило не одне покоління, а справжньої людинолюбчої свободи. І щоб захистити волевиявлення народу, ми б'ємо на сполох.

Скільки горя, бід зазнав наш радянський народ, щоб нині прийти до простої істини - годі! Рвемо гігантоманійні, нівеляційні, слоболудні пута! Більше суверенності кожній республіці, більше уваги кожній конкретній людині - її прагненням, болям, радощам, її бажанням висловлювати власні думки. Поклик часу і примушує бити на сполох, бо хоч і проголошено плуралізм, однак у всьому відчутна несприйнятність політичної демократії. Про це свідчать події у Грузії, у Львові, у Білорусії, в Молдавії і ось нещодавно у нас у Харкові. Преса також нагнітає атмосферу. Багато статей і закликів останнім часом перегукуються з пожевклими сторінками газет 1937 року, що можна розцінювати, як бажання адміністративно-бюрократичної системи знову обрати за взірць "боротьбу з ворогами народу". Певно, не терпелитиметься їй набити інакомислячими тюрми, омочити руки в крові нескорених. І тому, б'ючи на сполох, звертаємося до можновладних: прислухайтеся до голосу істрії, освятіть себе її уроками, перебудуйтеся!

Нині до купи екстремістів звалюють усіх: і народорухівців, і екологів і інших неформалів. А членам УРС/Українська Гельсінська Спілка/ надається особлива увага, судячи по тих страхітливих фарбах, якими вони замальовуються у пресі. І коли б не було змоги побачити їхню невеличку купку, здебільшого молодь, у нас у Харкові чи в Києві, то можна б уявити, як їхні велетенські когорти сунуть з відусіль, "разжигая националистическую вражду" / "Красное знамя", 20 липня, 1989 року /, і т. п.

Кому потрібне оце уявне виплодження новітніх ворогів? Оце роздмухування кадила 1937 року? Вигадки про єврейські погроми та інші екстремістські заходи проти іншомовного населення України? Кому це вигідно? І найдурнішому видно - тільки не Народному Рухові, тільки не борцям за перебудову! То ж ще раз б'ємо на сполох: не допустимо до громадянської війни! Геть ворожнечу!

Дехто з обуренням сприймає перші струмені нинішнього українського відродження, буркочучи, що це "нає"язування", "насадження", забуваючи найелементарнішу ознаку культурної людини - знати мову того народу, на землі якого ти живеш. І особливо прикро, що й нині, в час перебудови, це є українці, котрі й досі схарпуджені від сталінського страху, женуть свої яничарські орди по душах давніх і счасних українських апостолів, плондруючи свою рідну мову, історію. Та про таких хочеться сказати словами із військового щоденника Сл. Довженка/журн. "Україна", №7, 1988 рік/, де він говорить про наш зневажений український народ,

ІВАН ДРАЧ: існує, діє...

Рух. Так скорочено поіменовано НАРОДНИЙ РУХ УКРАЇНИ ЗА ПЕРЕБУДОВУ, з проектом програми якого виступили київські письменники і вчені інституту літератури. Не встиг один з його документів з'явитися на світ, як він, РУХ /чи сама його ідея/ вже був ошельмований і освістаний з провінційною ретельністю, з малоросійською відданістю. Найдорожче в цій ситуації, що начальство не зауважило, що РУХ УЖЕ ДІЄ - ТАК ВПЕРТО НУРТУЄ ПРУКА БЕСНЯНА ВОДА ПІД КРИГОЮ СТАГНАЦІЇ ТА ЗАСТОК.

/ див. 2стор./

ПРИТИ ДО НАРОДУ - це значить бути опублікованим боцай в центральних республіканських газетах. На жаль, нам не дали прийти до народу в нормальний засіб. Нас спершу обрехали, а потім дали мінімальну можливість спілкування /через літ. Україну"/. Переважна більшість листів, які приходять до Спілки письменників, підтримує ідею Народного Руху України за перебудову. Переважна більшість газет - проти. ЯК ЛЮДИ ВИРІШАТЬ - ТАК І БУДЕ!

/уривок/

царів, кривавих шинкарів,
У пута куті і окуй,
В склепу глибокім замуруй.

Трующим людям, всеблагий,
На їх окраденій землі
Свою ти силу ниспошли.

А чистих серцем? Коло їх
Постав ти ангели свої,
Щоб чистоту їх соблюди.

Мені ж, о господи, подай
Любити правду на землі
І друга широго пошли!

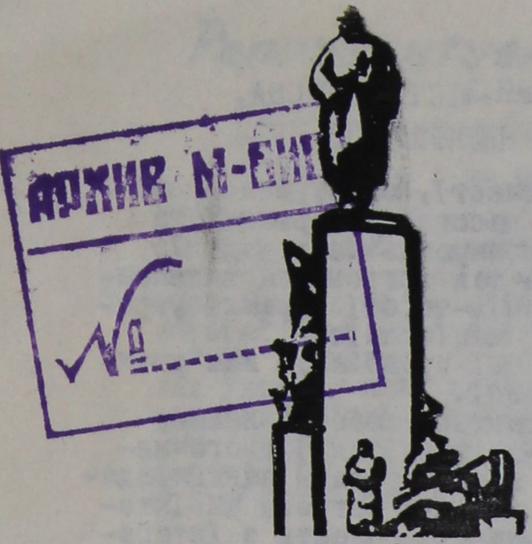
Злонаčinaющих спина,
У пута куті і не куй,
В склепи глибокі не муруй.

А доброзичлицим рукам
І покажи, і поможи,
Святу ю силу ниспошли.

А чистих серцем? Коло їх
Постави ангели свої
І чистоту їх соблюди.

А всім нам вкупі на землі
Єдиноумисліє подай
І братолюбіє пошли.

ТАРАС ШЕВЧЕНКО

НА

ВИДАННЯ НАРОДНОГО РУХУ
В М. ХАРКОВІ

№ 2
СЕРПЕНЬ
1989

СПОЛОХ!

ПОХОВАЙТЕ ТА ВСТАВАЙТЕ
КАЇДАНИ ПОРВІТЕ...

РАДА ОРГКОМІТЕТУ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО УСТАНОВЧОГО
З"ІЗДУ НАРОДНОГО РУХУ УКРАЇНИ ЗА ПЕРЕБУДОВУ

Яворівський Володимир Олександрович, народний депутат СРСР - голова оргкомітету
Мосіюк Олександр Миколайович - голова секретаріату оргкомітету
Дончик Віталій Григорович - голова редакційної комісії для підготовки програмних документів НРУ
Драч Іван Федорович
Бойко Віктор Степанович, м. Харків
Брюховецький Вячеслав Степанович, м. Київ
Влох Орест Григорович, м. Львів
Мулява Володимир Савич, м. Вінниця
Павличко Дмитро Васильович, м. Київ
Поровський Микола Іванович, м. Рівне
Ратнікова Євгенія Миколаївна, м. Донецьк
Сандуляк Леонтій Іванович, народний депутат СРСР, м. Чернівці.

ЗВЕРНЕННЯ

ДОРОГІ СПІВВІТЧИЗНИКИ,
ХАРКІВ"ЯНИ ЄВРЕЙСЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ!

Величезний історичний досвід вашого народу, його інтелектуальний потенціал, незагойні рани недавнього минулого роблять єврейське населення СРСР одним з найдіяльніших учасників перебудови. Тож не дивно, що чимраз активніше з невідомих джерел поширюються фальшиві чутки, покликані протиставити вас решті народів, загнати в інтелектуальне гетто й перешкодити консолідації прогресивних сил різної національної належності.

Новостворюваний Народний Рух України за перебудову вороги демократизації прагнуть оточити щільним муrom безпідставних звинувачень і брудного поголосу. Попри те, що Народний Рух створюється представниками різних народів нашої республіки, серед них і євреями, в ім"я подолання реліктів сталінізму в різних сферах, задля досягнення національної справедливості, він звинувачується в прагненні вибороти привілеї лише для українського народу. З усією відповідальністю стверджуємо: жоден з програмних документів організації Народного Руху не передбачає враження гідності громадян УРСР інших національностей. Навпаки, прагнемо відновити здобутки соціалістичної революції, відібрані сталінськими інквізиторами, серед яких є й право гордо носити ім"я свого народу, послуговуватися власною мовою, вивчати й пропагувати свою культуру, об"єднуватися в суспільно-культурні товариства, вільно задовольняти релігійні потреби. Євреї мусять бути справді повноправними громадянами УРСР - ось позиція Народного Руху.

Не даваймося роз"єднати й розсварити нас! Виявляйте й викривайте носіїв чуток про майбутні погроми, депортації й переслідування, провокаторів-антисемітів; ставте про них до відома осередки Народного Руху. Закликаємо провести громадське слідство, яке дозволить виявити джерело напруженості й дезінформації, а отже, запобігти провокаціям антиперевбудівних елементів.

Гуртуймося в Харківській регіональній організації Народного Руху України за перебудову!

Харківська координаційна рада
Народного Руху України за
перебудову.

21.07.89

тел. 22 81 88; 47 11 53.

Редакція представляє своїм читачам текст пісні "Ще не вмерла Україна". На думку багатьох наших співвітчизників, саме вона має стати новим державним гімном нашої Республіки. Отже,

Музика Михайла ВЕРБИЦЬКОГО Слова Павла ЧУБИНСЬКОГО

Ще не вмерла Україна

Ще не вмерла Україна, ні слава, ні воля,
Ще нам, браття молодії, усміхнеться доля.
Згинуть наші вороженьки, як роса на сонці,
Запануєм і ми, браття, в своїй сторонці.

Станем, браття, в бій кривавий, від Сяну до Дону,
В ріднім краю панувати не дамо нікому.
Чорне море ще усміхнеться, дід Дніпро зрадіє,
Ще у нашій Україні доленька доспіє.

А завзяття щира праця свого ще докаже,
Що ся волі в Україні піснь гучна розляже,
За Карпати відіб"ється, згомонить степами,
України слава стане поміж ворогами.

Душу, тіло ми положим за нашу свободу
І покажем, що ми, браття, козацького роду!

УВАГА

2 вересня відбудеться Харківська регіональна установча конференція Народного Руху України за перебудову. Місце проведення буде оголошено додатково. Реєстрація осередків триває.

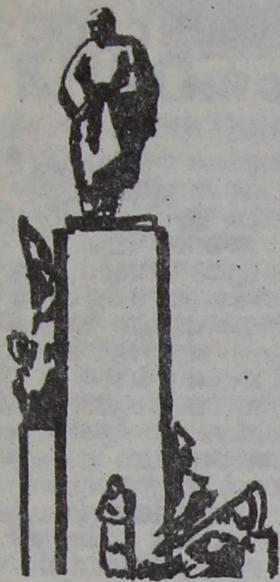
Координаційна рада
ОРГКОМІТЕТ ХАРКІВСЬКОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ
ОРГАНІЗАЦІЇ НАРОДНОГО РУХУ УКРАЇНИ ЗА
ПЕРЕБУДОВУ

ЗАКЛИКАЄ

виборців ставити свої підписи під таким зверненням до Верховної Ради УРСР:

- ми, виборці України, вимагаємо прийняття такого закону про вибори, який забезпечуватиме:
- рівне право висувати кандидатів в депутати всіма громадськими організаціями /включаючи так звані неформальні/, трудовими колективами і окремими групами громадян: скасування окружних передвиборчих зборів;
- прямі альтернативні вибори депутатів в Ради всіх рівнів і вибори їх голів таємним голосуванням, відмову від скликання з"їздів народних депутатів;
- рівне виборче право за принципом "одна людина - один голос", скасування представництва від громадських організацій.

Ваш підпис під цією відозвою означає участь у своєрідному референдумі.

НА

СПОЛОХ!

поховайте та вставляйте
кайдани порвіте...

НАШ ПОСТУП

Шановні друзі! Громадяни!

Представляючи п'ятий номер газети, хочемо коротко обмовитися про ситуацію у нашому місті і взагалі в Україні. Зник з політичної арени лютий ворог України В. Щербинський. Оскільки не хочеться надалі і згадувати це прізвище, друкуємо некролог з цього приводу з тим, щоб більше не повертатися до цієї сумної сторінки нашого буття. Хоча ще дуже довго ми будемо жакатися наслідків його правління в Україні. Першого секретаря змінив другий, який у своєму першому інтерв'ю заявив, що його кредо - жити для людей. Та, очевидно, не для всіх, бо вже через три дні ці люди у Львові були жорстоко побиті карателями, які підступно напали на мирний похід городян. Так був "увінчаний" День міста, який львів'яни святкували і жовтня. А перший секретар ОК партії Я. Погребняк взагалі погрожував землякам комендантською годиною. Місто буквально кишить агентами КГБ, звезеними з усіх кінців імперії. Тут доречно нагадати, що незадовго до "свята" працівниками міліції було сплюндроване місце майбутнього пам'ятника Т. Шевченку, витоптані квіти, вкрадені прапори і т.д. Варварство - інакше й не скажеш.

Не багатого краща ситуація й у нашому місті. Теж маємо кийки й карателів, щоправда, до прямих сутичок ще не дійшло. Опні це пояснюють "лібералізмом" харківської міліції, інші - слабкістю і розрізненістю демократичних сил у Харкові. Тут треба сказати, що наше місто багатонаціональне, і українці не ставлять помітної більшості серед харків'ян. Крім того, більшість українського населення Харкова з різних причин відмовилися від вжитку рідної мови. Саме цим досить уміло і користуються місцеві мововладці. Залюючи примусовою українізацією, з острахом тискаючи пальцем на законопроект про мову в Українській РСР, проводячи недоречні анкетування, а то й просто опускаючись до провокаційних чуток типу "про виселення неукраїнців з Харкова" наша бюрократія сіє по суті міжнародний розбрат, і, треба сказати, досягла певних успіхів у цій брудній справі. Переважна більшість неукраїнського населення міста, і в першу чергу російське, з великою насторогою дивляться на Рух, вбачаючи в ньому суто українську національну організацію. Але ж навіть до правління Харківської крайової організації НРУ входять росіяни, євреї, вірмени! Досить часто на національні синьо-жовті прапори, значки можна почути: "Петлора", "націоналісти" і т.п. Міліція вперто продовжує переслідувати громадян, які наслідуються з'являтися на люди з національними прапорами. Хоча дії "блудителів" не мають під собою юридичної основи, більше того, вони є провокативними, оскільки незаконне переслідування часто викликає справедливу протидію. Підливають масла і брудні листівки, писані від руки як хтось вперто вночі розкиле в центральних кварталах міста. Чесні люди передавали до правління Руху ці брудні пасквілі, у яких Рух ототожнюється з Бандерою, які закликають "не піддаватися диктату Києва", і взагалі перетворити Харків у "вільне місто" з кінцевим підпорядкуванням, звичайно, Москві.

Деякі шановні громадяни, безперечно, інтелігентні і освічені, чомусь плутають прості речі, (зумисне чи ні?) і чорно-червоні прапори анархо-синдикатів, що поде-куди з'являються на наших мітингах, називають сунівськими (від ОУН - організація українських націоналістів, діяла на Західній Україні в 40-50 роки). А обирателів тільки цього й треба,

він залюбки ковтає ці нісенітниця, ось уже Петлора, Винниченко, Бандера та інші сунуть на наше пролетарське місто...

Ми закликаємо членів правління Харківської організації НРУ, які представляють різні громадські об'єднання, всіх чесних громадян зазудити спроби реакції посягати міжнародний розбрат у нашому місті, рішуче спростувати Бідверту брехню про Рух. З свого боку редакція й надалі буде виступати за братерське об'єднання у Русі людей різних національностей, підтримувати національно-культурне відродження всіх народів, вклучаючи російський.

Тепер про наш публікації. Слід сказати, що особливо зараз дуже відчутний брак правдивої інформації про Рух, писаної російською мовою. Доречі, може й дивно, та саме центральні молодіжні видання "Комсомольская правда" та "Собеседник" в порівнянні з іншими офіційно-партійними газетами, в тому числі республіканськими) подали найбільш об'єктивну інформацію про Установчий з'їзд Руху в Києві. Особливо радимо читачам слідкувати за публікаціями "Собеседника". Тижневик сміливо підтримує боротьбу пригноблених народів імперії за своє відродження, подаючи правдиву інформацію, зокрема, про події в Прибалтиці. В №39 газета помістила інтерв'ю Івана Драча, нещодавно обраного на з'їзді головою НРУ. Прикро, що таке інтерв'ю так і не з'явилося на сторінках, скажімо, "Радянської України" чи "Комсомольського знамені". Тому ми вирішили передрукувати цей матеріал. Стаття "Інтердрама" (№ 41), врозповідачи про ситуацію в Естонії, наводить такі рядки з одного документу: "В Росії давно і внімательно слідять за розвитком подій в Естонії. І головне своїм вопросам ми обрамаем к ЦК Партии, к Политбюро. Почему на протяжении длительного времени не даются принципиальные партийные оценки нарастающим в этой республике националистическим и антисоциалистическим явлениям? Кто дал зеленый свет силам, которые, прикрываясь лозунгами..." Закінч. на 2-й стор.

Про т. ЩЕРБИЦЬКОГО В. В.

Постанова Пленуму ЦК Компартії України

Увалявити т. Щербинського В. В. від обов'язків першого секретаря і члена Политбюро ЦК Компартії України у зв'язку з його заявою про вихід на пенсію.

Після довготривалої і безнадійної агонії на сімдесят шостому році життя сконав як політична особа "видатний партійний і радянський діяч часів Хрушова-Брежнева-Горбачова, незмінний член Политбюро ЦК КПРС, та керівник протягом 17 років республіканської парторганізації - передового загону КПРС, активний пропагандист і втілювач в життя ідей пролетарського Інтернаціоналізму, відомий діяч міжнародного комуністичного руху, двічі Герой Соціалістичної Праці, кавалер багатьох орденів, вірний лєнінець"

Володимир Васильович
ЩЕРБИЦЬКИЙ

велика група "товаришів"

НА

ВИДАННЯ ХАРКІВСЬКОЇ КРАЙОВОЇ
ОРГАНІЗАЦІЇ НРУ

ГРУДЕНЬ 1989 № 7

СПОДОХ!

поховайте та вставайте
катігани порвіте...

На фото:
проходить
неформальна
полюс.

Сьомого листопада в роковину жовтневої революції, в Харкові проходила традиційна святкова демонстрація. Хоча керівництво харківської крайової організації НРУ не закликала всіх прихильників Руху вийти в цей день на площу дзержинського, всеж сотні харків'ян - членів Руху, "меморіалу", "Спадщини", "Апреля" та інш. неформальних об'єднань міста вирішили взяти участь у демонстрації. Частина їх йшла

разом із своїми організаціями, а декілька сотень утворили окрему демократичну колоначу, яка проїшла вулицями і площами міста, гордо несучи гасла і прапори, зміст і кольори яких дещо відрізнялися від традиційних. Моменти проходження цієї колони площею дзержинського ми і пропонуємо нашим читачам у роторепортажі наших кореспондентів.

НА

СІЧЕНЬ, № 1/8 / 1990 р. А

ВИДАННЯ ХАРКІВСЬКОЇ КРАЙОВОЇ
ОРГАНІЗАЦІЇ НРУ

СПОЛОХ!

*...поховайте та вставайте
найдани порвіте...*

ТЯЖКИЙ ШЛЯХ ДО ЄДНОСТІ.

Після династійного перевороту 860 року, коли на зміну Осколу /Аскольду/ - останньому хакану/Імператору/ Київського династійного Дому - прийшла нова династія - Рюриковичів, Україна-Русь заклінулася у внутрішній колотнечі: нова династія утверджувала себе військовою силою на україно-руських землях, які не визнавали самозванців. Особливо тривалими були ці війни з західними князівствами - древлян, галичан, дулібів та ін. Цей внутрішньою колотнечю користалися хаккі сусіди, яких, до того ж, втягували у внутрішньо-українські справи супротивники, що гризлися за великокнязівську владу.

В XІ-XІІ ст. угри захопили Закарпатську Русь.

Напередодні й під час татаро-монгольської навали й відразу після неї від України-Русі було відірвано ряд інших земель. Династійними шлюбами та військовим нападом в кінці XІУ ст. Польща захопила Галичину та Східну Волинь; в 1-й пол. XV ст. перехопила у Литви Західне Поділля. З XІУ ст. землі Української Буковини прихопило Молдавське князівство, а після завоювання його Туреччиною ці землі підпали Порті. Вслід за ними Туреччина захопила Крим і Україно-Руське Причорномор'я. З XV ст. почалися напади на Південно-Українські землі з боку Кримського Ханства, яке щойно відокремилось від Золотої Орди.

З XІУ ст. на Північно-Східні землі України-Русі розпочалася експансія Московської держави, яка втрутилася в міжусобицю і роздувала її/ північно-східних українсько-руських князів Більських, Телятьєвських, Вишневецьких та ін./ З XVI ст. Московська держава захопила значну частину Слобідської України-Русі /сучасні території Харківської, Сумської, Білгородської, Курської, південь Воронізької областей/.

З кінця XV ст. - поч. XVI ст. Московська держава захопила Чернігово-Сіверську землю, лівий берег Оки, Чернігів, Стародуб, частину Смоленщини.

1569 р. за Люблінською Унією Польща захопила Волинь, Брацлавщину, Київщину, частину Лівобережжя.

За часів Визвольної Війни народ звільнив більшу частину Лівобережжя та частину Правобережної України і об'єднав їх під владою Гетьмана.

За договором 1654 р. про дружбу і співробітництво Богдана Хмельницького з Алексеем Михайловичем, Україна-Русь визнала суверенітет Московського государя, як цілком суверенна держава на договірних засадах.

Але Московський уряд своїм зговором з Польщею Андрусівським перемир'ям зрадив Україну й розділив її по Дніпру з Польщею. Відтоді й почалося ділення України на "Лівобережну"/Східняцьку/ і "Правобережну"/Західняцьку/ та штучне протиставлення двох частин пошматованого народу.

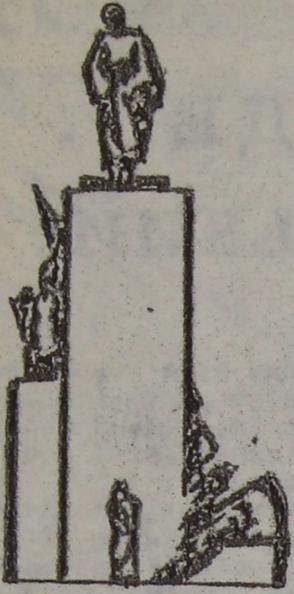
На Україні поруч з українцями-русинами здавна жили й інші народи. Одні з них - кочові, зіткнувшись з могутнім масивом землеробського населення України-Русі, розчинилися в ньому, перейняли його мову, культуру, звичаї, увійшли складовою частиною у наш етнос. Такими є печеніги, хазари/з ними прийшли до нас перші іудеї/, половці, торки, чорні клобуки, татари, подніпровські греки, інші перейняли нашу мову, культуру, хоча зберегли й свою мову, культуру, звичаї /євреї, вірмени, поляки, московіти-старовіри та інші/.

І на кожному періоді нашої історії ці народи прагнули порозуміння, спільної мови, плечем до плеча служили своїй спільній Батьківщині України-Русі, громадянами якої були, спільно захищали її й себе в ній від ворогів. Весь наш народ впродовж віків прагнув до єдності, боровся за неї, страждав за неї.

За прагнення народу до єдності вороги наші знищували цілі міста, волості. Це проробляли угорські, польські королі і в XІІ, і в XV, і в XVІІ ст. Це робили турецько-татарські загарбники з XV по XVІІ ст. Це робили московські царі з XV ст. і аж до 1917 р. А після 1917 р. це робили їхні великодержавствуючі спадкоємці. 1708 р. війська Петра І зрадою захопили гетьманську столицю України Батурин і врізали все

**СЬОГОДНІ ЖОВТО-ГАРЯЧЕ СОНЦЕ СВОБОДИ
ЗНОВУ СХОДИТЬ НА БЛАКИТНОМУ НЕБОКРАЇ
України.**

**Із Звернення Секретаріату
Руху до народу України.**

НА

Видання Крайової організації
Народного руху України

Столоха!

"поховайте та вставляйте
кайдани порвіте..."

БОЖЕ ВЕЛИКИЙ, ЄДИНИЙ,
НАМ УКРАЇНУ ХРАНИ,
ВОЛІ І СВІТУ ПРОМІННЯ І
ТИ І ОСІНИ.

СВІТЛОМ НАУКИ І ЗНАННЯ
НАС, ДІТЕЙ, ПРОСВІТИ,
ВЧИСТІЇ ЛЮБОВІ ДО КРАЇ
ТИ НАС, БОЖЕ, ЗРОСТИ.

МОЛИМОСЬ, БОЖЕ ВЕЛИКИЙ,
НАМ УКРАЇНУ ХРАНИ,
ВСІ СВОЇ ЛАСКИ, ШЕДРОТИ,
ТИ НА ЛІД НАШ ЗВЕРНИ...

9 ЛЮТОГО

*Рада Міністрів
України*

*офіційно
зареєструвала
Народний Рух
України*

Я підношу свій голос до неба і питаю:
- Господи, скільки віків може тривати випроба нашого духу?
Невже ж нам позоставлено лише надію? Невже ж ми, відкинуті,
відлучені від віри в національне спасіння, можемо лише надія-
тися? Адже місце любові в святій трійці посіла самотність?
Невже ж на священному нашому вітварі може воскресати розпач,
зневіра та сумнів?
Слухаючи на Сесії Великої Ради Руху, що була скликана з на-
годи об'єднання УНР та ЗУНР, наукових співробітників, зокрема
кандидата історичних наук Шусь, я подумав, що нам дійсно поміня-
ли хімічний склад крові, що формула нашого національного буття
хибна, якщо ми страх, брехню і досі вважаємо рушійною силою...
Невже ж те, що є природністю, правом завше буде лише потай лелія-
нов надією? Дійсно, як сказав Богдан Цимбалюк: "Довге понево-
лення залишає нам впачі поневолених, робить їх врештірешт незда-
лими керувати собою".
Аби стати нацією, аби стати державним народом, який спроможний
вирішувати свою долю, треба навчитися думати і діяти по-держав-
ному. І сьогодні ми учимося цьому, проходимо уроки державного мис-
лення, думаючи про той не так уже й далекий 1919 рік двадцятого